

Sygn. akt I C 897/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny w składzie :

Przewodniczący S.S.O. Michał Gałek
Protokolant sek.sąd. Justyna Pijarska

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014r. w Radomiu na rozprawie sprawy
z powództwa J. S.
przeciwko M. S.
o złożenie oświadczenia woli

1. **oddala powództwo** ,

2. **zasądza od J. S. na rzecz M. S., kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) zł. tytułem zwrotu kosztów**

procesu.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-

Sygn. akt I C 897/13

UZASADNIENIE

Powód J. S. w pozwie wniesionym w dniu 10 czerwca 2013 roku wniósł o zobowiązanie pozwanego M. S. do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa własności do nieruchomości działek rolnych o numerach (...) o łącznej powierzchni 1 ha 1 200 m⁽⁽²⁾⁾, niezabudowanych, położonych we wsi C. gmina O., dla których prowadzona jest Księga Wieczysta za numerem (...) przez Sąd Rejonowy w P.IX Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w S. oraz działki o numerach: (...) zabudowaną domem murowanym 3-izbowym z łazienką w % części podpiwniczonym o powierzchni użytkowej 90 m⁽⁽²⁾⁾, oborą murowaną oraz stodołą, działki: (...) niezabudowane, rolne o łącznej powierzchni 7 ha 8170 m⁽⁽²⁾⁾ położone we wsi W. gmina W., dla których prowadzona jest Księga Wieczysta za numerem (...) przez Sąd Rejonowy w P. V Wydział Ksiąg Wieczystych, w związku ze skutecznym odwołaniem darowizny, o zasądzenie powodowi od pozwanego kosztów postępowania oraz zwolnienie powoda od kosztów sądowych.

Uzasadniając swoje żądanie powód wskazał, że umową darowizny z dnia 16 grudnia 2005 roku przeniósł własność należących do niego nieruchomości rolnych na własność pozwanego M. S.. Po zawarciu umowy darowizny stosunki pomiędzy stronami zaczęły uległy pogorszeniu. Pozwany zaczął wyjeżdżać za granicę, pozostawiając bez opieki powoda, który jest osobą wymagającą opieki medycznej, jak również opieki w bieżących sprawach życia codziennego. Z uwagi na utrzymujący się taki stan, często dochodziło pomiędzy stronami do awantur. Wobec rażąco nagannego zachowania pozwanego, powód odwołał ustnie darowiznę wobec pozwanego, jednakże pozwany odmówił przyjęcia oświadczenia. Powód przesłał na adres zamieszkania pozwanego w Wielkiej Brytanii oświadczenie woli o odwołaniu darowizny, żądając zwrotnego przeniesienia prawa własności gospodarstwa rolnego w terminie siedmiu dni od dnia 5 kwietnia 2013 roku.

Wnioskiem z dnia 27 września 2013 roku powód wniósł o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez nakazanie wpisania w księdze wieczystej KW nr (...) ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu oraz ustanowieniu zakazu obciążania nieruchomości do czasu zakończenia postępowania (k.43-45).

Postanowieniem z dnia 30 września 2013 roku Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia powoda w sposób wskazany we wniosku (k. 46).

Pozwany M. S. wnosił o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu.

W ocenie pozwanego w niniejszej sprawie brak było jakichkolwiek przesłanek umożliwiających skuteczne odwołanie darowizny uczynionej przez powoda. W szczególności nigdy nie miały miejsca działania i zaniechania, o których mowa w pozwie, a które mają stanowić podstawę roszczenia. Chybione są twierdzenia powoda jakoby po podpisaniu umowy darowizny pozwany przestał opiekować się powodem. Po podpisaniu umowy darowizny, powód przez cały czas korzystał z nieruchomości i sprzedawał płody rolne, z których dochód przeznaczał wyłącznie dla siebie.

W ocenie pozwanego przyczyną złożenia mu oświadczenia o cofnięciu darowizny jest fakt pozostawania pozwanego z żoną B., a siostrzenicą powoda w separacji i ich konfliktem małżeńskim.

Pozwany podjął pracę w Wielkiej Brytanii w 2004 roku, tj. przed podpisaniem umowy darowizny w dniu 16 grudnia 2005 roku, zatem okoliczność ta była powodowi znana. Zarzut braku opieki przez pozwanego jest bezpodstawny. Powód przez cały czas uprawiał ziemię, siał zboże, ziemniaki i sprzedawał na targu. Pozwany podniósł zarzut przedawnienia. Zgodnie bowiem z art. 899 § 3 k.c. darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony do odwołania dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego.

W toku rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. i B. S. po zawarciu związku małżeńskiego zamieszkali w gospodarstwie należącym do powoda - wuja B. J. S.. W domu zamieszkiwała również siostra powoda - L. S. (teściowa pozwanego), a z czasem również dzieci pozwanego: D. i S. S..

M. S. otrzymał od swojego ojca gospodarstwo rolne o powierzchni 1,5 ha.

W 2004 roku pozwany wraz z żoną nie mogąc utrzymać się z pracy na gospodarstwie, wspólnie podjęli decyzję, aby wyjechać za granicę, podjąć pracę i wybudować dom.

Początkowo wyjechał sam pozwany, zaś jego żona pomagała powodowi w gospodarstwie. W 2005 roku wyjechała również żona pozwanego. Dzieci pozwanego pozostawały pod opieką teściowej oraz powoda (zeznania pozwanego 01:46:13-01:55:23 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112).

W 2005 roku powód J. S. postanowił przekazać w formie darowizny posiadane gospodarstwo na rzecz pozwanego M. S. w celu uzyskania renty strukturalnej. Powód nie znalazł, bowiem innej osoby spełniającej warunki do przekazania gospodarstwa w zamian za rentę.

Umowa została zawarta w dniu 16 grudnia 2005 roku przed notariuszem E. T. w Kancelarii Notarialnej w R. J. S. oraz M. S. zwarli umowę darowizny.

Powód J. S. darował należące do niego gospodarstwo rolne, w tym nieruchomości składające się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 1, 1 200 ha m^{((2))} niezabudowanych, rolnych, położone we wsi C. gmina O., dla których prowadzona jest Księga Wieczysta za numerem (...) przed Sąd Rejonowy w P. IX Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w S. oraz działki o numerach: (...) zabudowaną domem murowanym 3-izbowym z łazienką w % części podpiwniczonym o powierzchni użytkowej 90 m^{((2))}, oborą murowaną oraz stodołą, działki:

243,582,583,583,585,234,235, niezabudowane, rolne o łącznej powierzchni 7 ha 8170 m^{((2))} położone we wsi W. gmina W., dla których prowadzona jest Księga Wieczysta za numerem (...) przez Sąd Rejonowy w P. V Wydział Ksiąg Wieczystych.

Zgodnie z § 7 umowy darowizny pozwany M. S. ustanowił nieodpłatnie dożywotnio na rzecz J. S. służebność osobistą polegającą na prawie korzystania z dwóch izb, tj. pokoju i kuchni od wschodu z używalnością łazienki, w domu mieszkalnym murowanym, jednego pomieszczenia w oborze od zachodu, jednego zapola i klepisko od zachodu w stodole, znajdujące się działce nr (...), z prawem korzystania z podwórka oraz prawo dożywotniego użytkowania nieruchomości, z tym, że użytkowanie to ograniczać się będzie do działek nr (...) o łącznej pow. 3520 m². Ponadto pozwany zobowiązał się zapewnić J. S. opiekę lekarską w razie potrzeby (umowa darowizny k. 10-13).

Wydanie nieruchomości w posiadanie nastąpiło w dniu sporządzenia przedmiotowej umowy.

Relacje między stronami niniejszego procesu oraz pozostałymi członkami rodziny, również tymi niezamieszkującymi w domu rodzinnym układały się prawidłowo.

Pozwany przyjeżdżał do Polski na urlop dwa razy w roku. Pomagał w tym czasie w gospodarstwie przy pracach polowych i zbiorach. Niejednokrotnie nie widywał się podczas urlopu z własnym rodzeństwem, gdyż pracował. Powód decydował o tym, co posadzić, zaś pozwany starał się uwzględniać wolę wuja, wykonując prace w polu, wskazane przez powoda. Pozwany nie miał żadnych korzyści finansowych z gospodarstwa, dopłaty unijne przekazywał żonie. Natomiast opał kupował pozwany ze swoich zarobionych pieniędzy. Powód wraz z siostrą L. S. sprzedawali inwentarz oraz zboże, najmowali także pracowników, płacili podatki. W czasie urlopu, pozwany siał, wyrzucał obornik, woził kostki, korzystając w tym zakresie także z pomocy ojca do 2012 roku (zeznania świadka R. S. 01:10:29-01:20:08 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, zeznania świadka J. B. 00:06:40-00:28:08 min. rozprawy w dniu koperta z nagraniem k. 89 C. G. 00:41:16-00:46:48 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89).

Z czasem powód zaczął pytać M. S., kiedy wróci do Polski i zajmie się gospodarstwem, aczkolwiek nie naciskał wiedząc, iż pozwany wraz z żoną pozwanego ciężko pracuje, aby wybudować dom którego budowa została rozpoczęta w 2006/07 roku. Dom w stanie surowym stoi od 201 Or. ponieważ małżonkom zabrakło pieniędzy na jego wykończenie (zeznania świadka J. B. 00:06:40-00:28:08 min. nagrania w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, zeznania świadka D. S. 00:39-00:45:59 min. nagrania w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, zeznania świadka M. O. (1) 00:57:57-01:10:13 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112).

W 2010 roku powód podjął leczenie z powodu chorób układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego i choroby przewodu pokarmowego (zaświadczenia lekarskie k. 28-29). Powód nie przywiązywał wagi do swojego stanu zdrowia, o czym świadczy fakt nadużywania przez niego alkoholu (zeznania świadka J. B. 00:06:40-00:28:08 min. rozprawy w dniu koperta z nagraniem k. 89).

Powód sam jeździ do sklepu, robi zakupy czy chodzi do kościoła. Jeżeli musi udać się na leczenie wynajmuje kogoś kto posiada samochód. Dysponuje świadczeniem rentowym w wysokości 2400zł (zeznania świadka J. G. 00:28:35-00:41:00 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, zeznania świadka I. M. 00:47:00-01:00:22 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, zeznaia L. S. 01:29:22-01:50:38 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89 zeznania powoda).

Pozwany interesował się zdrowiem powoda pytając go, jak się czuje, m.in. w 2010 roku, powód odpowiedział, by się tym nie interesował i nie przekazał informacji o stanie zdrowia osobom trzecim. M. S. wyrażał chęć pomocy i troski o powoda. Kiedy jechał do sklepu na zakupy, pytał zarówno powoda, jak i teściową, co kupić.

Dopłaty unijne do gospodarstwa przekazywane były na konto pozwanego, następnie M. S. przekazywał te pieniądze żonie, która przeznaczała je głównie na budowę domu (zeznania M. S. 01:46:13-01:55:23 min. rozprawy w dniu 8

maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, zeznania B. S. 00:06:03-00:33:03 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112).

Pozwany kupował części do ciągników do podnośników, do sprężynówki motyczki, wiertarkę, opryskiwacz, lemiesz do pługa.

W 2011 roku pozwany dowiedział się, iż B. S. związana jest z innym mężczyzną. Na tym tle zaczęły nawarstwiać się nieporozumienia i generować konflikty także pomiędzy stronami. J. S. żądał od pozwanego zwrotu nieruchomości (zeznania świadka M. O. (1), zeznania M. S. 01:46:13-01:55:23 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, J. B. 00:06:40-00:28:08 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, J. G. 00:28:35-00:41:00 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89).

Powód pismem z dnia 5 kwietnia 2013 roku przesłał pozwanemu oświadczenie o odwołaniu darowizny z powodu niewłaściwych działań pozwanego w stosunku do niego, które nie zostały bliżej sprecyzowane (k. 23).

Rodzina J. S. również dowiedziała się o romansie żony pozwanego. Na przełomie lat 2012/2013 diametralnie zmieniły się stosunki pomiędzy stronami. Powód zgłaszał pretensje, by pozwany zwrócił mu ziemię. Zaostrzał się konflikt między J. S. a M. S.. Podczas jednej z rozmów telefonicznych, w sierpniu 2013 roku, pozwany oznajmił powodowi, iż chciałby wrócić i pracować w gospodarstwie, na co powód zareagował nerwowo używając przy tym niecenzuralnych słów, groził pozwanemu. Powód wraz z rodziną zabronił kontaktów pozwanego z dziećmi.

W 2013 roku doszło do eskalacji konfliktu, pozwany chcąc zaorać ziemię, nie mógł wjechać na pole. M. S. najął pracownika, któremu jednak przeszkodziła teściowa, zabraniając dalej orać. Najął więc drugiego traktorzystę, jednakże i tu miała miejsce ingerencja teściowej i powoda, którzy nie wpuściła pracownika na pole. Doszło do interwencji Policji (zeznania świadka M. O. (1), wyjaśnienia informacyjne pozwanego 00:37:57-00:45:23 min. rozprawy w dniu 19 listopada 2013 roku, koperta z nagraniem k. 64).

Wiosną 2013 miała miejsce sytuacja, że rodzina powoda zamknęła pozwanego w mieszkaniu, żądając od niego, by podpisał dokument, iż zrzeka się prawa do ziemi zanim wróci do pracy w Anglii (wyjaśnienia informacyjne pozwanego 00:37:57-00:45:23 min. rozprawy w dniu 19 listopada 2013 roku, koperta z nagraniem k. 64).

Żona pozwanego B. S. wniosła pozew o rozwód. W dniu 30 grudnia 2013 roku Sąd rozwiązał małżeństwo M. i B. S. bez orzekania o winie (zeznania M. S. 01:55:23 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112).

Pozwany obecnie przyjeżdżając do Polski na urlop, przebywa w domu u swoich rodziców.

Powyższy stan faktyczny ustalony został na podstawie następujących dowodów: złożonych do akt sprawy dokumentów (akt notarialny k. 10-13, odpisy zwykle księgi wieczystej k. 14-17, 18-21), które nie były kwestionowane przez strony, zeznań świadków: J. B. 00:06:40-00:28:08 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, J. G. 00:28:35-00:41:00 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, C. G. 00:41:16-00:46:48 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, H. K. 00:47:16-01:00:22 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, I. M. 01:00:33-01:22:00:38 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, Z. O. 01:22:09-01:21:59 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, L. S. 01:29:22-01:50:38 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89, B. S. 00:06:03-00:33:03 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, M. L. 00:33:43-00:39:00 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, D. S. 00:39:19-00:57:39 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, M. O. (2) 00:57:57-01:10:13 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112, R. S. 01:10:28-01:20:08 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112 oraz zeznań stron złożonych na rozprawie w dniu 8 maja 2014 roku.

Sąd odmówił wiary zeznaniom powoda J. S., w zakresie w jakim pozwany groził powodowi, że go eksmituje, że wyłącznie on używał w stosunku do niego wulgaryzmów oraz urządzał awantury. Powód nie zaprzeczył, że zdarzało

mu się również używać wulgaryzmów w stosunku do pozwanego, że zdenerwowany zaczął nadużywać alkoholu i podjął decyzje o kolejnym leczeniu szpitalnym (wyjaśnienia i zeznania pozwanego). Również świadek J. G. wskazał, że awantury zaczynały się kiedy powód występowała z żądaniem zwrotu ziemi (zeznania J. G. 00:28:35-00:41:00 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89).

Sąd odmówił częściowo wiary zeznaniom J. B., I. M., L. S. oraz B. S. w zakresie braku pomocy powodowi ze strony pozwanego. W ocenie Sądu osoby te spokrewnione z powodem były zainteresowane we wsparciu jego twierdzeń co do zasadności odwołania darowizny oraz w zakresie, rzekomej eksmisji, której miał dokonać pozwany wobec powoda i jego siostry jak również czynionych pod adresem powoda wulgaryzmów. Zeznania świadka J. B. potwierdziły fakt używania przez niego niecenzuralnych słów oraz impulsywność powoda. Zeznania świadków J. G., C. G., H. K., Z. O. są nacechowane chęcią przypisania wyłącznie pozwanemu winy za konflikt oraz chęcią przypisania pozwanemu niewłaściwego zachowania tak wobec powoda jak i jego rodziny. Świadek Z. O. wskazała, iż pozwany nie pomagał przy żniwach czy kopaniu ziemniaków, przyjeżdżając zawsze po wykonanej pracy, co jest sprzeczne ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. L. S. była zainteresowana ze względów majątkowych we wspieraniu powoda .

Sąd zważył, co następuje:

Powód domagał się zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu prawa własności do nieruchomości działek o numerach (...) o łącznej wysokości 1 ha 1 200 m² niezabudowane, rolne, położone we wsi C. gmina O. oraz nieruchomości o numerach: 242-zabudowaną domem murowanym 3-izbowym z łazienką w % części podpiwniczonym o powierzchni użytkowej 90 m², oborą murowaną oraz stodołą, działki: 243, 582, 583, 583, 585, 234, 235, niezabudowane, rolne o łącznej powierzchni 7 ha 8170 m² położone we wsi W., gmina W..

Roszczenie oparte zostało na treści art. 64 k.c. oraz art. 1047 k.p.c. W orzecznictwie ugruntowany jest bowiem pogląd, że oświadczenie odwołujące darowiznę nieruchomości z powodu rażącej niewdzięczności ma charakter jedynie obligacyjny, nie powoduje przejścia własności nieruchomości z obdarowanego na darczyńcę, lecz stwarza jedynie obowiązek zwrotu przedmiotu odwołanej darowizny stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu. Dla wywołania skutku rzeczowego konieczne jest przeniesienie własności darowanej nieruchomości z powrotem na darczyńcę, które zasadniczo powinno nastąpić w drodze umowy. Jeżeli jednak do umowy nie dojdzie, pozostaje darczyńcy droga powództwa o zobowiązanie obdarowanego do przeniesienia własności nieruchomości. Przyjmuje się, iż prawomocne orzeczenie sądu stwierdzające obowiązek strony do złożenia oznaczonego oświadczenia woli zastępuje to oświadczenie (art. 64 k.c. oraz art. 1047 k.p.c.) (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 1967 roku, III CZP 32/66, opubl. OSNC 1968/12/199).

Należy jednak wskazać, że aby można było żądać zobowiązania obdarowanego do przeniesienia własności nieruchomości-odwołanie darowizny musi być skuteczne. Na stronie powodowej spoczywa obowiązek wykazania okoliczności wskazanych jako podstawa złożenia oświadczenia o odwołaniu darowizny.

Zgodnie z treścią art. 898 § 1 k.c. darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

Pojęcie rażącej niewdzięczności nie jest zdefiniowane ustawowo. W judykaturze za niewdzięczność uważa się świadome naruszenie podstawowych obowiązków ciążących na obdarowanym względem darczyńcy, krzywdzące darczyńcę. Nie ulega również wątpliwości, iż niewdzięczność w stopniu rażącym może polegać nie tylko na działaniu, lecz także na zaniechaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2001 roku, V CKN 1599/00, opubl. Lex numer 53220). Chodzi tu przede wszystkim o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub czci albo przeciwko majątkowi darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych, w tym również rodzinnych, łączących go z darczyńcą, oraz obowiązku wdzięczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07 maja 2003 roku, IV CKN 115/01, opubl. Lex numer 137593). Rażącą niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy lub szkody majątkowej. Ocena, czy doszło po stronie obdarowanego względem darczyńcy do rażącej niewdzięczności,

wymaga rozważenia każdego przypadku indywidualnie, na podstawie konkretnych okoliczności sprawy i wymyka się szerszym uogólnieniom. Mieć więc trzeba na względzie kryteria obiektywne i subiektywne. Te pierwsze, to na przykład: stosunki panujące w danym środowisku społecznym oraz zwyczaje utrzymujące się na danym obszarze, indywidualne przymioty osób zainteresowanych, te drugie, to przede wszystkim wewnętrzne odczucia darczyńcy.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, uznać należy, że pozwany M. S. nie dopuścił się względem powoda jako darczyńcy rażącej niewdzięczności. Przeprowadzone postępowanie nie potwierdziło zarzutów stawianych przez powoda.

Nie ulega wątpliwości, że pomiędzy stronami niniejszego procesu od istnieje konflikt, który stopniowo narastał. Sama ta okoliczność nie stanowi podstawy do uznania, iż zachowanie pozwanego stanowiło rażącą niewdzięczność. Jak wynika z poczynionych ustaleń pozwany pomagał swojemu wujowi, powód czerpał dochody z gospodarstwa.

Powód J. S. postanowił przekazać gospodarstwo rolne mężowi swojej siostrzenicy. Nadal jednak czynnie uczestniczył w pracach na gospodarstwie zajmując się sprzedażą plonów czy inwentarza, najmując pracowników, płacąc wraz z siostrą podatki. Pomimo dokonania darowizny gospodarstwa nadal nim zarządzał i oczekiwał, że pozwany będzie wykonywał jego polecenia. Przez wiele lat akceptował to, że pozwany pomagał jedynie w sezonowych pracach polowych z uwagi na stały pobyt w Anglii.

Nie można wymagać od pozwanego, aby był on osobą wyłącznie zobowiązaną do pomocy powodowi. W pierwszej kolejności wskazać należy, że nie zostało wykazane aby pozwany wymagał stałej opieki i pomocy osób trzecich czy też pozwany nie chciał zawieźć powoda do lekarza. Pozwany pracował pozarolniczo w Anglii, przyjeżdżając do Polski w takich porach roku, kiedy była planowana praca w polu. Powodem opiekowała się jego siostra, tj. teściowa M. S.. Powód nie wyrażał sprzeciwu, akceptował taki stan rzeczy. Miał do dyspozycji wysokie świadczenie rentowe.

Jeżeli chodzi o brak wsparcia w chorobie, to wbrew twierdzeniom powoda, z poczynionych ustaleń faktycznych nie wynika, aby pozwany pozostawił J. S. bez wsparcia w chorobie. Powód nie wykazał, aby zwracał się do pozwanego o pomoc, której ten by mu odmówił. Podczas pobytu pozwanego za granicą, powód korzystał z pomocy rodziny oraz sąsiadów, którzy zapewniali mu dojazd do lekarza (wyjaśnienia J. S. 00:02:11 - 00:37:57 min. rozprawy w dniu 19 listopada 2013 roku, koperta z nagraniem k. 64). Powyższe nie jest okolicznością świadcząca o rażącej niewdzięczności pozwanego. Powód nie wykazał bowiem, aby było to skutkiem świadomego i celowego działania pozwanego wynikającego jedynie z jego złej woli, skoro przebywając w Anglii nie mógł natychmiast reagować na prośby powoda. Dlatego też w ocenie Sądu w tym względzie nie można kwalifikować zachowania jako rażącej niewdzięczności.

B. S., siostrzenica powodów, zeznała, że środki z dopłat unijnych początkowo pobierała ona. Natomiast dochody ze sprzedaży płodów rolnych wydatkowane były na opłaty związane z prowadzeniem domu, (zeznania świadka B. S. 00:14:45-00:27:40 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014, koperta z nagraniem k. 112). Drewno na opał pozwany przywoził z lasu, kupowała też opał (zeznania powoda 01:43:29 min. rozprawy w dniu 8 maja 2014 roku, koperta z nagraniem k. 112). Okolicznościom tym nie zaprzeczył powód..

Jeśli chodzi o pogorszenie relacji w stosunkach między stronami, to w głównej mierze przyczyną tego był rozwód między pozwanym a jego żoną oraz zachowanie samego powoda, który nie przyjmował do wiadomości i tym samym nie respektował stanu rzeczy, iż z mocy treści zawartej umowy darowizny posiada jedynie prawo do dożywotniej i nieodpłatnej służebności osobistej polegającej na prawie korzystania z dwóch izb, tj. pokoju i kuchni od wschodu z używalnością łazienki, w domu mieszkalnym murowanym, jednego pomieszczenia w oborze od zachodu, jednego zapola i klepiska od zachodu w stodole, natomiast nie do decydowania o wszystkim i wszystkich tak jak właściciel. Zdarzenia i sytuacje o jakich mówił powód na uzasadnienie swojego powództwa były niewiarygodne, przerysowane i nacechowane chęcią przypisania wyłącznie pozwanemu winy za konflikt oraz chęcią przypisania pozwanemu niewłaściwego zachowania tak wobec powoda jak i jego rodziny. Powód natomiast nie dostrzegł, że to w szczególności jego postawa wobec pozwanego doprowadziła do opuszczenia domu, a w konsekwencji zerwania częściowo relacji pozwanego z małoletnimi dziećmi.

Strona powodowa zarzucała także pozwanemu, że porzucił pracę w gospodarstwie rolnym. Jak wynika z zeznań pozwanego, sytuacja przedstawiała się zgoła odmiennie, w 2013 roku doszło do eskalacji konfliktu. Pozwany najął pracownika, aby ten zorał ziemię jednakże przeszkodziła mu w tym teściowa, zabraniając dalej orać.

Postępowanie obdarowanego, który nie zachowuje się w odniesieniu do przedmiotu darowizny w sposób zgodny z wyobrażeniami darczyńcy, nie uzasadnia postawienia mu zarzutu zachowania rażąco niewdzięcznego. Fakt, że obdarowany nie podejmował prac niezbędnych do utrzymania podarowanej mu nieruchomości w odpowiednim stanie samo przez się nie uzasadnia przypisania mu rażącej niewdzięczności, (wyrok SN z 2 grudnia 2005 r., II CK 265/05, Biul. SN 2006, nr 3, s. 11).

Okolicznością, która nie uzasadnia odwołania darowizny w oparciu o komentowany przepis, nie jest również rozwód obdarowanych. Występujące w okresie poprzedzającym rozwód konflikty, kłótnie czy spięcia nie upoważniają do obejmowania tej sytuacji mianem rażącej niewdzięczności, nawet gdyby wobec teściów jedno z małżonków posługiwało się mało eleganckimi słowami. Sprawy takie powinny być oceniane na tle całego konfliktu rodzinnego, bo niekiedy agresywne zachowanie się jednego z obdarowanych małżonków wobec darczyńców może być wywołane zachowaniem się drugiego małżonka (wyrok SA w Warszawie, I ACa 1100/07, Rzeczpospolita z 10 czerwca 2008 r., s. C3).

Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują nie tylko czyny nieumyślne obdarowanego, ale także drobne czyny umyślne, jeżeli nie wykraczają one poza zwykłe konflikty rodzinne w określonym środowisku (wyrok SA w Szczecinie z 14 kwietnia 2005 r., I ACa 60/05, OSA 2006, z. 10, poz. 35). W podobny sposób należy potraktować incydentalne sprzeczki, zwłaszcza sprowokowane (wyrok SA w Warszawie z 22 listopada 2005 r., VI ACa 527/05, R. 2005, nr 11, s. 156). Powód przyznał, że i jemu zdarzało się zachowywać wulgarnie w stosunku do pozwanego, a osoby znające strony wskazywały że awantury zaczynały się od żądania zwrotu ziemi przez powoda (zeznania J. G. 00:28:35-00:41:00 min. rozprawy w dniu 14 lutego 2014 roku, koperta z nagraniem k. 89).

W związku z powyższymi rozważaniami w ocenie Sądu nie można uznać, że pozwany dopuścił się wobec powoda rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. W świetle poczynionych ustaleń nie można uznać, że jego postępowanie względem darczyńcy nacechowane było złą wolą i zmierzało do wyrządzenia mu krzywdy. A zatem odwołanie darowizny uczynione przez powoda jako bezpodstawne nie może zostać uznane za skuteczne. Nieuzasadnione jest tym samym żądanie przez nich zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na ich rzecz prawa własności nieruchomości i powództwo należało oddalić.

Co do zarzutu przedawnienia podniesionego przez pozwanego na podstawie art. 899 § 3 k.c. należy wskazać, że nie został on bliżej sprecyzowany, a czasookres zdarzeń na które powoływał się powód czynił go bezpodstawnym.

Zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania strona przegrywająca sprawę zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c), w tym także wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego radcą prawnym (art. 98 § 3 k.p.c). Na podstawie § 6 punkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) - Dz. U. 2002, Nr 163, póź. 1349 ze zm. minimalne wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego wynosi w niniejszej sprawie 3 600 zł. Pozwanemu należy się także zwrot uiszczony opłaty skarbowej od pełnomocnictwa-17zł. Skoro powód przegrał spór, to powinni zgodnie z art. 98 k.p.c. zwrócić koszty poniesione przez pozwanego o czym orzeczono w pkt 2 wyroku.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-